

Information om Aktieoptioner

Här kan du läsa om aktieoptioner, som kan handlas i Danske Bank. Aktieoptioner är upptagna till handel på en reglerad marknad, men kan även ingås OTC med oss motpart.

VAD ÄR EN AKTIEOPTION?

När du handlar med aktieoptioner ger det dig antingen en rättighet eller en skyldighet. En option ger innehavaren rätt, men ingen skyldighet att köpa (call) eller sälja (put) en underliggande tillgång till ett avtalat pris vid ett förutbestämt datum (förfallodatum) till en viss part (säljaren av optionen).

Köparen av en aktieoption betalar en premie till utfärdaren av optionen vid tidpunkten för avtalets ingående.

OPTIONSTYPER

När du köper aktieoptioner, innebär det en rättighet, men inte en skyldighet, att köpa (köption, call option) eller sälja (säljoption, put option) den underliggande tillgången till lösenpriset vid en fastställd framtida tidpunkt.

Om du säljer aktieoptioner är du skyldig att köpa (säljoption) eller sälja (köption) den underliggande tillgången till lösenpriset vid en fastställd framtida tidpunkt, om köparen av aktieoptionen väljer att utnyttja sin rätt.

- Om aktieoptionen är av "europeisk" typ, kan köparen endast utnyttja sin köp- eller säljrätt på slutdagen.
- Om aktieoptionen är av "amerikansk" typ, kan köparen utnyttja sin rätt under hela perioden fram till slutdagen.

Man skiljer vidare mellan aktieoptioner som regleras genom kontantavräkning och aktieoptioner som regleras genom leverans av den underliggande tillgången.

En option som regleras vid leverans är ett avtal som innebär att köparen – genom utnyttjande av optionen och mot betalning av premie – har rätt att köpa (köption) eller sälja (säljoption) den underliggande tillgången med leverans på slutdagen mot samtidig betalning.

En option som kontantavräknas är ett avtal som innebär att köparen – genom utnyttjande av optionen och mot betalning av premie – har rätt att på slutdagen ta emot ett avräkningsbelopp som säljaren är skyldig att betala.

Avräkningsbeloppet motsvarar skillnaden mellan

- marknadspriset och lösenpriset på slutdagen, i den mån marknadspriset överstiger lösenpriset (köption)
- lösenpriset och marknadspriset på slutdagen, i den mån lösenpriset överstiger marknadspriset (säljoption).

Optioner på ett aktieindex är normalt av europeisk typ och regleras genom kontantavräkning, medan optioner på enskilda aktier vanligtvis är av amerikansk typ och regleras genom leverans.

BEGREPP FÖR EN OPTIONS VÄRDE

Övergripande sett används tre begrepp för att uttrycka en options värde:

”Out-of-the-money” anger att köptionens lösenpris är högre än det aktuella marknadspriset för den underliggande tillgången, medan det motsatta gäller för en säljoption.

”At-the-money” anger, för både köp- och säljoptioner, att optionens lösenpris motsvarar den aktuella kursen för den underliggande tillgången.

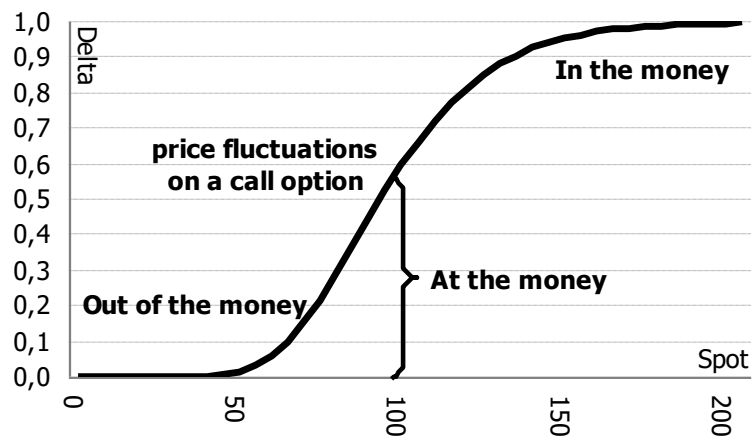
”In-the-money” innebär att köptionens lösenpris är lägre än den aktuella kursen för den underliggande tillgången, medan det motsatta gäller för en säljoption.

I princip utnyttjas in-the-money-optioner på slutdagen, medan detta inte är fördelaktigt för de optioner som är at- och out-of-the-money.

Delta (kurssvängning) anger i vilken utsträckning optionspriset förändras när priset på den underliggande tillgången förändras. Delta beror på skillnaden mellan optionens lösenpris och marknadspriset för den underliggande tillgången.

Om du till exempel äger en köption med en avtalad kurs på 100, och marknadspriset för den underliggande tillgången är lägre, är optionen out-of-the-money (se figuren).

Om kursen för den underliggande tillgången är 10, men stiger till 20, kommer optionens värde att vara i stort sett oförändrat, då sannolikheten för att optionen kommer att hamna över lösenpriset på 100

fortfarande är mycket liten.

På samma sätt kommer en kursförändring hos den underliggande tillgången från exempelvis 190 till 200 att medföra att optionens värde växer i motsvarande grad, eftersom optionen har ett delta på nära 1. Det innebär att det nästan är helt säkert att optionen slutar in-the-money.

NÄR ANVÄNDS AKTIEOPTIONER?

Aktieoptioner kan användas som skydd mot en kursrisk i förbindelse med en aktie eller en aktieportfölj under perioder präglade av stor osäkerhet.

Aktieoptioner kan även vara intressanta som investeringsinstrument om syftet är att uppnå en avkastning på förväntad kursutveckling

LÖPTID

Löptiden för aktieoptioner varierar från en dag till flera år.

PRISSÄTTNING AV AKTIEOPTIONER

Följande faktorer har betydelse för priset på optioner:

- Optionens lösenpris
- Priset på den underliggande tillgången
- Volatiliteten (de förväntade kursförändringarna för den underliggande tillgången)
- Resterande löptid
- Penningmarknadsräntan
- Utdelning.
- Optionens lösenpris

Ju lägre lösenpriset är i förhållande till marknadspriset på den underliggande tillgången, desto högre blir värdet av köptionen. För en säljoption gäller istället att ju högre lösenpriset är i förhållande till marknadspriset på den underliggande tillgången, desto högre blir värdet av säljoptionen.

- **Priset på den underliggande tillgången**

Priset på den underliggande tillgången kan påverkas av eventuella utdelningar under det finansiella instrumentets löptid. Ju högre marknadspriset på den underliggande tillgången är i förhållande till lösenpriset, desto högre är värdet av köptionen. Ju lägre marknadspriset är på den underliggande tillgången i förhållande till lösenpriset, desto högre är värdet av säljoptionen.

- **Volatilitet**

Volatiliteten uttrycker de underliggande tillgångarnas kursfluktuationer. En hög volatilitet betyder en hög premie. Det beror på att sannolikheten för att optionen slutar in-the-money är större vid stora kurssvängningar

- **Resterande löptid**

Ju längre löptid, desto större är sannolikheten för att optionen slutar in-the-money.

- **Penningmarknadsräntan**

Köp av en köption kan ses som ett alternativ till att köpa den underliggande tillgången, och likviditeten kan då placeras på penningmarknaden. Denna aspekt finns med vid prissättningen av köptionen, vilket gör köptionen dyrare. Omvänt kommer en hög ränta att medföra att säljoptionen blir billigare.

- **Utdelning**

Vid utdelning till aktieägarna kan marknadspriset på den underliggande tillgången falla, med lägre premier på köptioner eller högre premier på säljoptioner som följd.

AVKASTNING

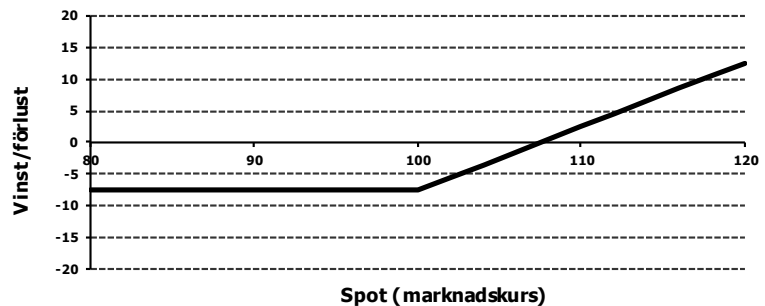
Nedan följer en rad exempel på avkastningsprofiler för olika optioner.

Köp av en aktieoption (köption)

Vid köp av en köption får köparen rätt, men ingen skyldighet, att köpa den underliggande tillgången till en avtalad kurs.

Om kursen vid slutdagen ligger över lösenpriset kan optionen utnyttjas och ge en vinst.

Köp av en köption

Om marknadspriset på slutdagen ligger under lösenpriset, kommer optionen inte att utnyttjas, då det är fördelaktigare att köpa den underliggande tillgången på marknaden.

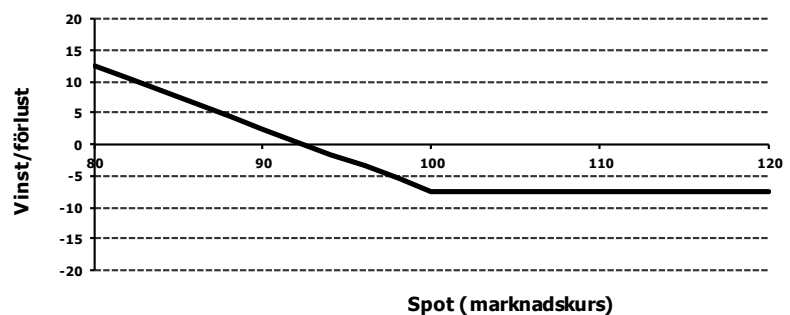
Köp av en aktieoption (säljoption)

Vid köp av en säljoption får köparen rätt, men ingen skyldighet, att sälja den underliggande tillgången till en avtalad kurs.

Om marknadspriset på slutdagen ligger under lösenpriset, är det en fördel att utnyttja optionen.

Om marknadspriset på slutdagen ligger över lösenpriset, kommer optionen inte att utnyttjas, då det är fördelaktigare att sälja den underliggande tillgången på marknaden.

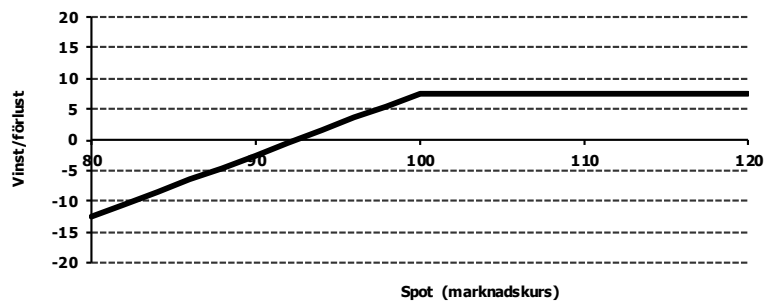
Avkastningsprofil, köpt säljoption

Försäljning av en aktieoption (köpoption)

Vid försäljning av en köpoption blir säljaren skyldig att sälja den underliggande tillgången till en avtalad kurs, om marknadspriset på slutdagen ligger över den avtalade kursen och köparen av optionen utnyttjar optionen.

A vkastningsprofil, såld säljoption

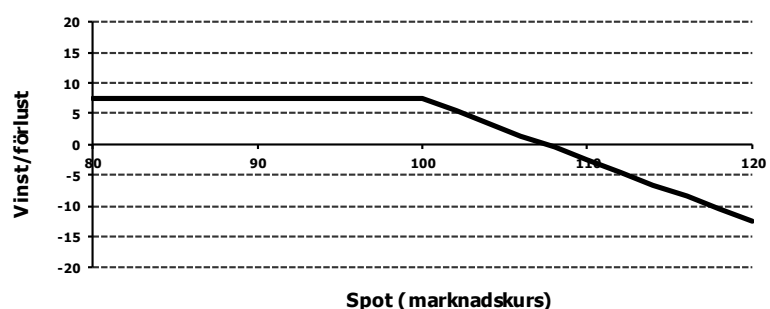
Om marknadspriset på slutdagen ligger under den avtalade kursen, kommer optionen inte att utnyttjas, då det är fördelaktigare att köpa den underliggande tillgången på marknaden.

Försäljning av en aktieoption (säljoption)

Vid försäljning av en säljoption blir säljaren skyldig att köpa den underliggande tillgången till en avtalad kurs, om marknadspriset på slutdagen ligger under den avtalade kursen och köparen utnyttjar optionen.

Om marknadspriset på slutdagen ligger över den avtalade kursen, kommer optionen inte att utnyttjas, då det är fördelaktigare att sälja den underliggande tillgången på marknaden.

A vkastningsprofil, såld köpoption

INVESTERINGSSTRATEGIER

Optioner kan handlas som kombinationer av flera optioner och/eller andra derivatinstrument och/eller tillsammans med den underliggande tillgången för att förbättra portföljens avkastning eller skydda portföljen mot förluster.

Utfallet av sådana optionslösningar kan skilja sig avsevärt från utfallet för endast en option. Det finns ett stort antal olika optionslösningar och därför kan risken för en viss optionslösning inte beskrivas i detalj i det här faktabladet.

Notera dock att oavsett vilken optionslösning som används vid en viss tidpunkt, så kan investerarens risk förändras i väsentlig grad.

RISKFAKTORER

Det är viktigt att känna till att handel i optioner kan innebära en hög risk.

Försäljning av aktieoptioner

För optioner med leverans består risken i en ofördelaktig skillnad mellan det avtalade pris

som den underliggande tillgången ska levereras (köption) eller mottas (säljoption) till, och det pris den underliggande tillgången kan köpas eller säljas till på marknaden.

För optioner med kontantavräkning finns det en risk för att optionen avräknas till ett lösenpris som är ofördelaktigt jämfört med det marknadspris som den underliggande tillgången handlas till på marknaden vid den tidpunkt då optionen utlöper och därefter regleras mot.

I båda fallen kan förlusten bli större än den optionspremie som säljaren får.

Säljaren av en köption kan i värsta fall lida en obegränsad förlust.

Säljaren av en säljoption kan i värsta fall lida en förlust som motsvarar skillnaden mellan lösenpriset minus premien och noll.

Risken för förlust förstärks av instrumentets hävstångselement. Hävstången är förhållandet mellan instrumentets underliggande värde och det investerade eller mottagna värdet

Under optionens löptid kommer marknadspriset för den underliggande tillgången, de förväntade kurssvängningarna för den underliggande tillgången, utdelning och penningmarknadsränta att påverka optionens marknadsvärde. Denna påverkan beror naturligtvis på vilken typ av option det handlar om.

Vid en eventuell förtida avveckling kan säljaren komma att lida en förlust vid tidpunkten för den förtida inlösen som motsvarar det negativa marknadsvärdets absoluta värde.

Köp av aktieoptioner

Vid köp av aktieoptioner är förlustrisken begränsad till den premie som betalats.

STÄLLANDE AV SÄKERHET

När du gör affärer med Danske Bank som motpart, kan vi kräva att du ställer en säkerhet. När du ingår kontrakt med en annan marknadsplats som motpart, kommer den marknadsplats ställa krav i enlighet med de regler som gäller för den aktuella marknadsplatsen. I dessa fall kan Danske Bank agera som mellanhand.

SPECIELLA MARKNADSSITUATIONER

I förbindelse med speciella marknadssituationer kan det vara svårt eller omöjligt att stänga en position. Detta kan exempelvis vara fallet under perioder med frekventa kurssvängningar, om priserna stiger eller faller i sådan omfattning att vi inte är i stånd att sätta ett pris eller på grund av att handel i finansiella instrument är begränsade eller omöjliga på grund av regler på den aktuella marknaden

BESKATTNING

Beskattningen av vinster och förluster på aktieoptioner beror på

- om du handlar som privatperson eller som företag.
- om regleringen sker vid leverans av den underliggande tillgången, eller när differensen avräknas.

På grund av komplexiteten på detta område rekommenderar vi att du diskuterar de skatte- och bokföringsmässiga konsekvenserna med en revisor eller annan professionell rådgivare.

ALLMÄN RISKINFORMATION

Vid handel med optioner kan det finnas andra, icke-instrumentspecifika risker, inklusive men inte begränsat till likviditetsrisk och kreditrisk. Mer information om detta finns i Danske Banks allmänna riskinformation.